

NIL GEJMAN
GRANT MORISON
PITER MILIGAN
DŽON SMIT

ŠOKOVI 2

BUDUĆNOSTI

BORAG TUNG¹, ZEMALJČIĆI!

Ja sam Silni Targ, betelgezijski urednik nagrađivanog naučnofantastičnog nedeljnika *2000 AD*, i želim vam dobrodošlicu u ovu zarjaznu² zbirku koja sakuplja neke od najboljih *Šokova budućnosti* objavljenih u *Najboljem stripu u galaksiji* tokom protekle četiri decenije.

Ali za one među vama koji nisu upoznati s mojim ozloglašanim organom: *šta je*, uopšte, *Šok budućnosti*? Ove kratke samostalne priče prvi put su se pojavile na Uzbuđenjem nabijenim stranicama *2000 AD*-a 1977. godine (u Progu 25, za fanove faktoida!) i bile su idealan kontrapunkt ostalim dugotrajnim sagama koje su objavljivane u ovoj antologiji. Te jezive, reske priče sa obrtom na kraju u sekundi su pružale nalet kosmičke energije – mogli ste biti prebačeni s jednog kraja Sunčevog sistema na drugi, upoznati svakojake čudne i egzotične likove, a u rasponu od svega nekoliko strana nema šta nije moglo da se dogodi. Pošto nije bio vezan za uspostavljene likove ili kontinuitet, *Šok budućnosti* je mogao da vam podrije očekivanja ubivši svog glavnog junaka, razorivši ceo svet (ili čak univerzum!), dozvolivši zlikovcu da izmakne pravdi ili otkrivši da je sve što ste upravo pročitali bila elegantna opsena. Mogućnosti su bile neograničene, nepregledne koliko i sama galaksija, ali i podjednako nemilosrdne. Budućnost je, izgleda, imala oštre zube.

Ne treba ni naglašavati da su *Šokovi budućnosti* postali popularni među *skvoks dek Targo*³, pa su dodati u redovnu postavku magazina. Broj ideja koje su izbacili u etar tokom stotina dosad objavljenih priča je zapanjujući, a uopštjeni ton i stil ovih stripova utičaće na mnoge pisce, crtače ili filmske režisere (što se najeksplicitnije može videti u filmu *Hardware* iz 1990, koji je poprilično pozajmio iz priče *Shok!* Stiva Makmanusa i Kevina O'Nila). Ali ove perfidne priče su se pokazale najkorisnijim kao idealan poligon na kojem će neafirmisani stvaraoci izbrusiti svoje veštine. Magazin *2000 AD* odavno ima praksu da pre no

što scenaristi uopšte i mogu da počnu pisanje nekog serijala, najpre moraju da se uvežbaju na kratkim pričama, kako bi se navikli na sabijeni stil koji stripovi iziskuju, kao i da demonstriraju da imaju dara za tu mešavinu pametnog pripovedanja, crnog humora i adrenalinske akcije po kojoj su *Najbolji stripovi u galaksiji* i poznati.

U pitanju je izuzetno uspešna tradicija, koja je omogućila mnogim neizmerno darovitim piscima da razviju svoje umeće. Najčuveniji među njima je verovatno Alan Mur, koji je napisao sijaset skrotniških⁴ *Šokova budućnosti* i *Vremenskih vrtloga* pre nego što je dobio svoj prvi pravi serijal (njih možete pročitati u zbirci *Kompletni Šokovi budućnosti Alana Mura*, takođe u izdanju *Čarobne knjige*). Ali za njim su usledili i drugi – Grant Morison, Piter Miligan, Džon Smit, Nil Gejman – te u tim njihovim ranim učincima već možete uočiti zametke njihovih kasnijih radova: suludu maštovitost Morison-droida, Miliganov jetki smisao za humor, Smitovu opsesiju telesnim hororom ili Gejmanove izlete u maštu. Upravo u ovim stripovima možete posvedočiti njihovom razvijanju spisateljskih mišića, koje im je pružilo samopouzdanje da na većim platnima stvore svoje klasične priče, bilo za *2000 AD* na serijalima kao što su *Zenith*, *Bad Company* i *Indigo Prime*, bilo za izdavače s one strane okeana, na serijalima *Sendmen*, *The Invisibles*, *Živa Meta*, kao i mnogim drugim.

Nadam se da ste uživali u ovom uvidu u arhiv Uzbuđenja, Terani. I upamtite – baš kao i manični magazin iz kojeg su izvučene ove priče, ne uzimajte ništa zdravo za gotovo, već uvek očekujte neočekivano!

SPLUNDIG VUR TRIG!⁵

Vaš Targ

¹ Borag tung – Galaktički pozdrav (Prim. prev).

² Zarjaz – fantastično (Prim. prev).

³ Skvoks dek Targo – „Targov prijatelj“, izraz za sve redovne čitaoce *2000 AD*-a (Prim. prev).

⁴ Skrotnig – nabijen energijom Uzbuđenja (Prim. prev).

⁵ Splundig vur trig – zbogom (Prim. prev).

OBRT U PRIČI

Kažu da nam se otprilike na svakih sedam godina potpuno promeni celokupan hemijski sastav, te da u suštini postajemo drugi ljudi. Ako je to istina, onda smo ja i svi uključeni u ove iščašene priče bili više različitih ljudi od njihovog nastanka u tim davnim danima pre *Vertigo komiksa*, pre *Povratka Mračnog Viteza*, pre čak i sada sveprisutnog ajpada.

Ove priče predstavljaju manje-više moj prvi pokušaj pisanja mejnstrim britanskih stripova i rađene su u doba kad je Stiv Makmanus bio zemaljski izaslanik silnog Targa. Ja bih smislio nekoliko ideja za priču koje bi mi se dopale, a onda bih uglavnom ubacio i jednu-dve baš sulude, „čisto da imaju šta da odbiju“. Isprintao bih ideje i poslao ih poštom u redakciju 2000 AD-a. Prošlo je poprilično godina dok nisam prešao na gorući tehno-futurizam faks-mašina. No, predvidljivo, uglavnom bi se desilo da bi ideje koje su se meni sviđale bile odbijene, dok bi one sulude zbrda-zdola nabacane dobile zeleno svetlo. Ali takav je život, kao što bi verovatno rekao Kurt Vonegat.

Mnogi britanski stripski scenaristi koji su kasnije prigrlili jenkijevske dolare i prešli da rade za *DC komiks*, *Marvel* itd. zanat su ispekli u 2000 AD-u, a naročito na formi kratke stripske priče. A ti *Šokovi budućnosti* su iziskivali određene stvari. Kao što im samo ime implicira, morali su da se na neki način bave budućnošću. I morali su da imaju neki šokantan aspekt: to bi uglavnom značilo nekakav obrt na kraju, neko izvlačenje tla pod nogama u samoj završnici. Mađarč „završnica“ verovatno zvuči previše kitnjasto za uglavnom košmarne, groteskne, a ponekad i skroz tupave poslednje kadrove ovih, a i drugih *Šokova budućnosti*. Iako se priče u ovoj zbirci navodno bave budućnošću, mnoge su bile nadahnute aktuelnim dešavanjima, naslovima i trendovima.

Čovek koji je bio previše pametan, s crtežom mog sjajnog ortaka Breta Juinsa, bavi se kloniranjem. Ovo je, naravno, bilo mnogo pre pojavljivanja klonirane ovce Doli, te iako je tema zasnovana na postojećoj nauci, kloniranje je i dalje imalo pravi dojam naučne fantastike. Ova priča se bavi i kriogenikom, koja je takođe tada bila u žiži javnosti, kao savršen spoj

naučne stvarnosti i dojma fiktivnog, te sam se toj temi vratio i u priči *Loš tajming*.

Bil Tomkins sreće Bila Tomkinsa bavi se veoma drugačijim kloniranjem, zasnovanim na psihologiji.

Naravno, mnoge od ovih priča bave se vanzemaljcima, kao na primer *Meduza*, koja beleži strašan prvi susret s vanzemaljskim oblikom života. Tu nije bio slučaj da su vanzemaljci bili naročito zastupljeni u novinskim naslovima. Ali vanzemaljci su bili ono o čemu smo svi mi – ili makar svi mi u 2000 AD-u – razmišljali i pisali. O vanzemaljcima, mutantima i ludacima. Uglavnom očajnim i na ivici pucanja, malo pre no što će učiniti nešto izuzetno glupo ili zlo, s katastrofalnim posledicama koje uglavnom sadrže poveću dozu ironije ili kazne za aroganciju.

Poslednja priča u ovom mom odeljku je *Igra armagedona*. Ona se bavi dvema zaraćenim rasama koje se spremaju da raznesu jedna drugu za svo vremena. Kad sam je napisao, Hladni rat još uvek nije bio sasvim gotov. Još uvek nismo bili došli do kraja „istorije“.

A dok pišem ovo, čini se da „istorija“ i – ako ne Hladni rat, onda svakako nešto prilično hladnjikavo – ponovo počinje dok se ruske i zapadne sile svađaju oko Balkana i postavljanja baza s nuklearnim projektilima. Počeo sam ovaj tekst razmišljajući o tome koliko sam drugačiji od onoga ko je pisao ove priče, ali možda to baš i nije istina. Možda smo svi mi manje-više isti.

Što baš i nije završni obrt u stilu *Šokova budućnosti*, ali je dovoljno blizu.

PITER MILIGAN

Septembar 2008.

TARGOVI ŠOKOVI BUDUĆNOSTI

ČOVEK
KOJI JE
BIO PREVIŠE
PAMETAN

SEMI MOŁOJ JE BİO DRŽAVNI NEPRIJATELJ BROJ JEDAN. SAMO ZAHVALJUJUĆI SVOM ZVERSKOM LUKAVSTVU, USPEVAO JE DA BUDE KORAK ISPRED ZAKONA... ALI VEĆ MU JE DOJADİLO DA CEO ŽİVOT BEŽI OD POLICIJE...

NAJEDI SE OŁOVA, SKOTE... NIKO NEĆE STATI NA PUT SEMIJU MOŁOJU!

IJUUU!

KAD BI SEMI MOŁOJ NEŠTO POŽELEO, ON NE BI REKAO „MOLIM“!

TORNJAJ SE, PACERU. OSTAO SI BEZ KOLA.

ALI USLEDILA JE POTERA! SVA POLICIJSKA VOZILA U BLIZINI IMALA SU JEDAN JEDINI PRIORITET...

... DA UHVATE SVIREPOG SEMIJA MOŁOJA!!!

PUŠTI ME, UŽASNI ČOVEĆE!

NE MOGU DOVOLJNO DA NAGARIM OVO ČUDO, A MURİJA ME SUSTIŽE. MORAM DA NAPRAVIM NEKU DIVERZIJU KAKO BI IH SKINUO S GRBAĆE...

I DA PUSTIM DA AUTOMOBIL RAZNESE ONU CISTERNU S GORIVOM!

ZABLAM!

TO BI TREBALO DA IH OKUPIRA NA KOJI MINUT, A MENI DA PRUŽI DOVOLJNO VREMENA DA ŠMUGNEM U METRO...

I AKO SE IZVUKAO IZ TRENUTNE OPASNOSTI, MOLOJ JE ZNAO DA MU JE OVO POSLEDNJI POSLIC...

MORAM DA SE MANEM OVE RABOTE. KAO DA SVAKI VRAŽJI PANDUR U OVOM GRADU ŽELI DA SE PROSLAVI TAKO ŠTO ĆE UKEBATI SEMIJA MOLOJA. ALI KUDA DA ODEM? PROVALILI SU MI SVA SKROVIŠTA.

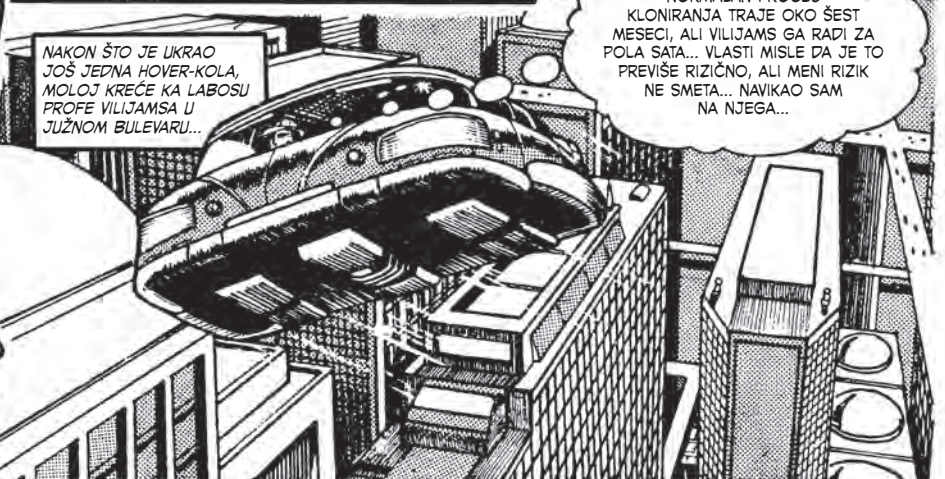
MOLOJU IZHENADA NEŠTO ZAPADNE ZA OKO...

DAJ VAMO TE NOVINE...

VLASTI PROF. VILIJAMSU ZABRANILE EKSPERIMENTE „BRZINSKOG“ KLONIRANJA U LABORATORIJI U JUŽNOM BULEVARU

... A NJEGOV KAO BRITVA OŠTAR UM VEĆ JE OSMISLIO PLAN!

NAKON ŠTO JE UKRAO JOŠ JEDNA HOVER-KOLA, MOLOJ KREĆE KA LABOSU PROFE VILIJAMSA U JUŽNOM BULEVARU...

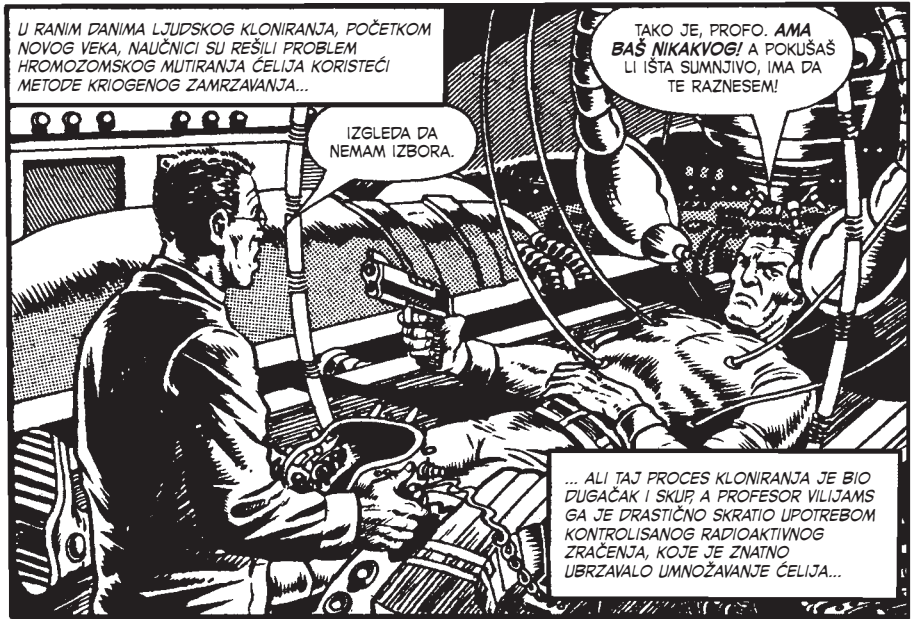
NORMALAN PROCES KLONIRANJA TRAJE OKO ŠEST MESECI, ALI VILIJAMS GA RADI ZA POLA SATA... VLASTI MISLE DA JE TO PREVIŠE RIZIČNO, ALI MENI RIZIK NE SMETA... NAVIKAO SAM NA NJEGA...

U PROFESOROVOM LABOSU...

ALI MOJA TEHNIKA Kloniranja JE JOŠ U EKSPERIMENTALNOJ FAZI!

MANI ME TOG LUPETANJA, SAMO RADI ŠTA TI SE KAŽE I NEĆEŠ NASTRADATI...

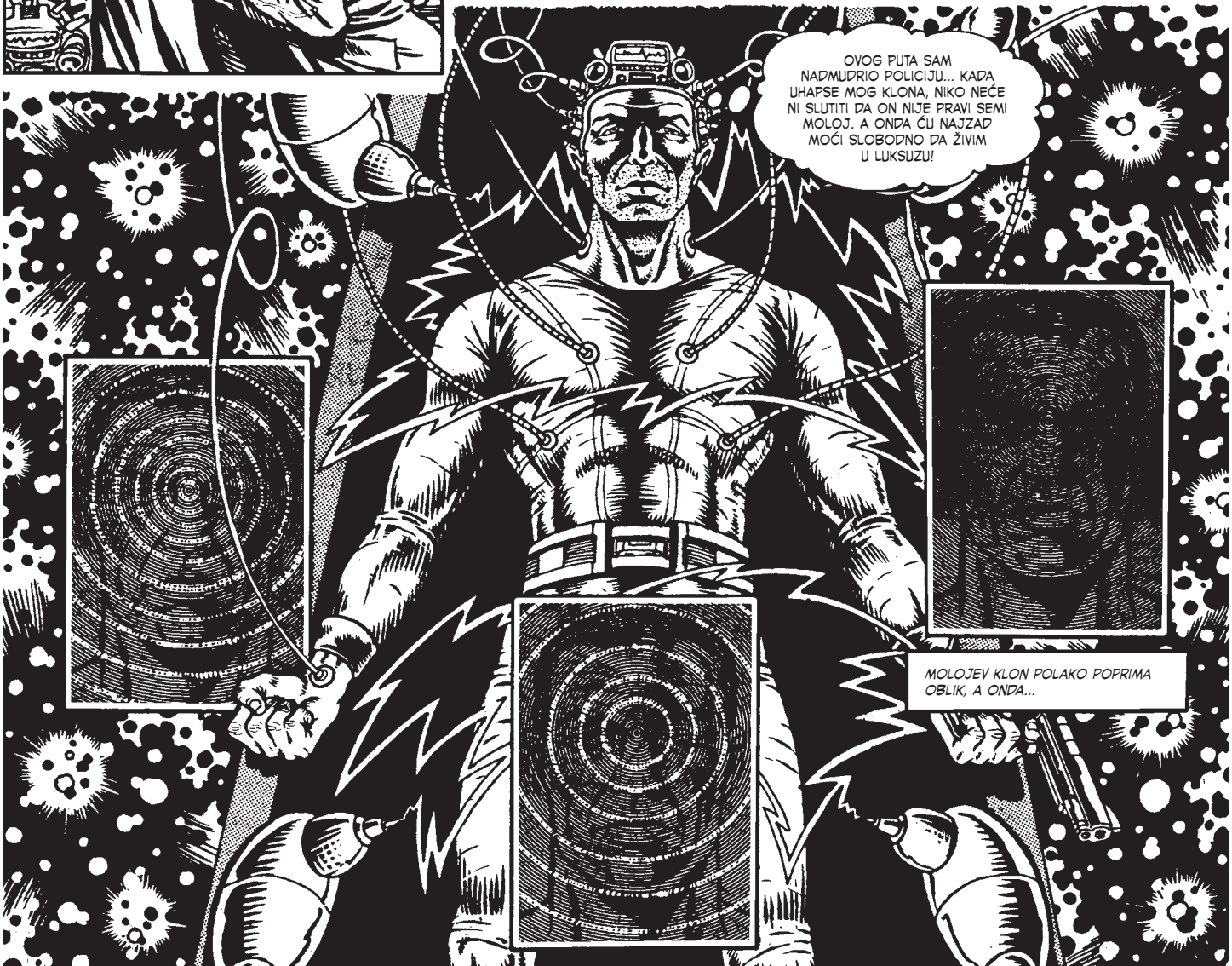

U RANIM DANIMA LJUDSKOG KLONIRANJA, POČETKOM NOVOG VEKA, NAUČNICI SU REŠILI PROBLEM HROMOZOMSKOG MUTIRANJA ČELIJA KORISTEĆI METODE KRIOGENOG ZAMRZAVANJA...

IZGLEDA DA NEMAM IZBORA.

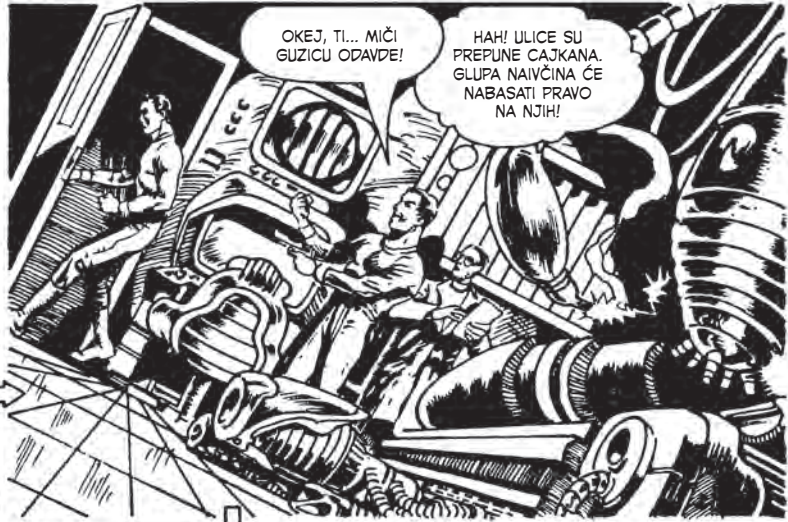
TAKO JE, PROFO. AMA BAŠ NIKAKVOG! A POKUŠAŠ LI IŠTA SUMNJIVO, IMA DA TE RAZNESEM!

... ALI Taj proces kloniranja je bio dugačak i skup, a profesor Vilijams ga je drastično skratio upotrebom kontrolisanog radioaktivnog zračenja, koje je znatno ubrzavalo umnožavanje ćelija...

OVOG PUTA SAM NADMUDRIO POLICIJU... KADA UHAPSE MOG KLONA, NIKO NEĆE NI SLUTITI DA ON NIJE PRAVI SEMI MOLOJ. A ONDA ĆU NAJZAD MOĆI SLOBODNO DA ŽIVIM U LUKSUZU!

MOLOJEV KLON POLAKO POPRIMA OBLIK, A ONDA...

2000AD
STRIPCIP:
SCENARIJ: BOT
PIT MILIGAN
CRTEŽ: BOT
BRET JUINS
UPIS: BOT
MARINKOVIĆ
COMPU-73E

TARGOVI ŠOKOVI BUDUĆNOSTI

PODZEMALJCI!

„DAVNO, DAVNO, U STARA VREMENA, KAD SU ONE SUĐBONOSNE RAKETE POLETELE I PALE...“

„... PRVI I POSLEDNJI PUT...“

„NEBO JE POSTALO GRIMIZNO, A ZATIM SASVIM CRNO...“

„... U SENCI PEČURAKA KOJE SU IZNIKLE IZ ZEMLJE.“

„ZGRADE SU SE RUŠILE, GRADOVI BEHU OPUSTOŠENI, NIJE OSTAO NI JEDAN JEDINI TRAG NAŠE DREVNE CIVILIZACIJE.“

„SVE - BAŠ SVE - BEŠE SATRTO NAKON NAŠEG GLOBALNOG RATA.“

„PLANETA ZEMLJA POSTALA JE JALOVA DIVLJINA ŠTO JE SVETLUČALA OD SMRTONOSNOG RADIOAKTIVNOG OTROVA.“

„MALOBROJNI KOJI SU USPELI DA POBEGNU OD TOG HOLOKAUSTA ZNALI SU DA NE BI PREŽIVELI NA POVRŠINI...“

2000AD
STRIPCI:
SCENARIJOT
PETER MILIGAN
CRTEŽOT
KASANDRAS
UPIŠOT
MARINKOVIĆ
COMPU-73e

„... I ZATO SU KOPALI TUNELE - DUBOKO U TLU PLANETE. TE SU TAMO ČEKALI DA RADIJACIJA SPLASNE.“

„SVI TI BEDNI, MALOBROJNI PREŽIVELI IZ MINULIH VEKOVA - NAŠI PRECI!“

„MI SMO **PODZEMLJACI**.
POTOMCI JEDNE TAKVE GRUPE. VEĆ
NEBROJENO GENERACIJA ŽIVIMO
POD ZEMLJOM - ALI NE MARI...“

„... U SRCU I DALJE NOSIMO
DALEKE USPOMENE NA ŽIVOT NA
POVRŠINI, I TO NAS POKREĆE.“

„A SADA SMO
SPREMNI DA SE
ODPREKNEMO
TMINE...“

„... SPREMNI
DA PONOVO
UPAHNEMO
ČIST VAZDUH.“

„PRVI ZRACI SUNCA NAS ZASLE-
PLJUJU - ALI U TOM OSEĆAMO
MIRIS VAZDUHA IZNAD NAS...“

„... A NJEGOVA SLATKA SVEŽINA
OHRABRUJE NAS DA IDEMO
DALJE - UVIS.“

„A ONDA SMO, NAJZAD,
OSLOBOĐENI!“

„OSLOBOĐENI OD MRAČNIH,
USTAJALIH TUNELA PODZEMNOG
SVETA, KOJI TOLIKO DUGO
BEHU NAŠA TAMNICA...“

NE! N-NE
MOGU DA VERUJEM!
NEMOGUĆE... SAMO
NE TO!

PROKLETE KRTICE!
OVO SU MOJE NAGRAĐIVANE
RUŽE! MARŠ ODAVDE...

DOK
VAS NISAM SVE
POBIO!

KRAJ

TARGOVI ŠOKOVI BUDUĆNOSTI

**BIL
TOMKINS
SREĆE... BILA
TOMKINSA!**

BIL TOMKINS SE PROBUDIO
SA STRAHOVITOM GLAVOBOLJOM.

I OPET ĆE ZAKASNITI NA
POSAO...

MOŽDA
I USPEM DA UHVATIM
EKSPRESNI U 8.34.
TAKO BIH STIGAO U
KANCELARIJU DO...
GOSPODE!

AU! OVAJ
JE PLJUNUTI
JA - MOGAO BI
DA MI BUDE
DUBLER!

NEVEROVATNE LI
SLUČAJNOSTI!

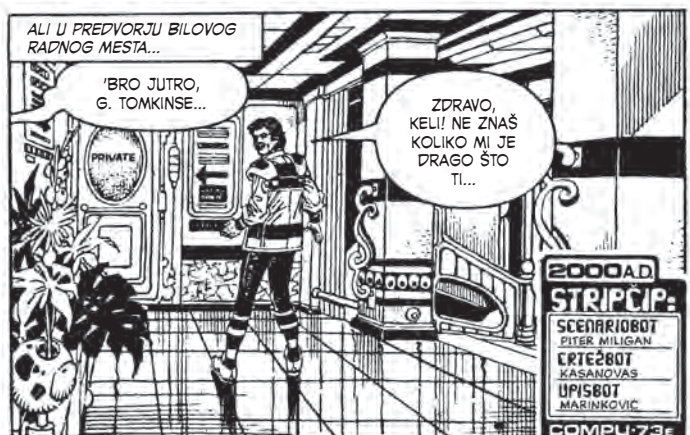
ALI U EKSPRESNOM VOZU U 8.34
ČEKAO GA JE JOŠ JEDAN ŠOK...

PA OVO JE
PROSTO **NESTVARNO!**
SVI OVI LJUDI SU MOJI
DUPLIKATI!

SMIRI SE, BILI
MOMČE. MORA DA
POSTOJI NEKO LOGIČNO
OBJAŠNJENJE.

SAMO SE DOVUCI
DO KANCELARIJE, PA
PORAZMISLI O
OVOME.

ALI U PREDVORJU BILOVOG
RADNOG MESTA...

'BRO JUTRO,
G. TOMKINSE...

ZDRAVO,
KELI! NE ZNAŠ
KOLIKO MI JE
DRAGO ŠTO
TI...

2000AD
STRIPCIP:
SCENARIJ: BOT
PETER MILIGAN
CRTEŽ: BOT
KASANOVAŠ
UPIS: BOT
MARINKOVIĆ
COMPU-73e

... VIDIM... OVAJ... LICE.

PRIJATAN DAN ŽELIM, GOSPODINE!

BIĆE DA PREVIŠE RADIM... MORA DA JE TO! NEDOSTATAK ODMORA UME DA POREMETI ČOVEKA!

HOVER-LIFTOVI ZA SVE NIVOE

JIB ZVUKMOT

ČEKAJ, SMIRI SE, BUDI RACIONALAN.

MOŽDA IMA NEKE VEZE S RADIJACIJOM... MOŽDA JE NEGDE PROCURILA...

MOŽDA SU PRENELI NEŠTO O TOME U JUTARNJIM VESTIMA...

... OPET SE CRNO PIŠE BERZI NA ANDROMEDI, JER SU DEONICE PALE ZA...

NE... NE...

N-NEMA SUMNJE... SKROZ SAM POLUDEO!

NE!

KZZZRRRŠ!

I TAKO SE BIL TOMKINS, POŠTUJUĆI DREVNU TRADICIJU POLUDELIH BIZNISMENA, BACIO KROZ PROZOR SVOJE KANCELARIJE...

... I SLETEO PRAVO U KREKET.

KAKAV KOŠMAR!
UŽAS... PRAVI
UŽAS!

BIĆE DA
JE OD NEČEG
ŠTO SAM SINOĆ
POJEO...

NEKO ZVONI NA VRATA...
ZAR OVAKO RANO
IZJUTRA?!

ČAO! TI MORA DA SI
BIL... DRAGO MI JE ŠTO
SAM TE UPOZNAO!

UH...
UHHH!

UNGNNN!

